

ZLOČIN U PETRINJI 2

Predmet: protiv optuženih Janka Banovića i Zorana Obradovića

Županijski sud u Sisku

Predmet: K-13/07,

Kazneno djelo: ratni zločin protiv civilnog stanovništva, čl. 120. st. 1- OKZ RH

Optužnica Županijskog državnog odvjetništva u Sisku: K-DO-7/05 od 2. ožujka 2007.g.

Optuženici:

Prvooptuženi Janko Banović, rođen 1958., Srbin, nepoznata adresa prebivališta – boravišta, 8. 7. 2005.g za optuženikom je raspisana tjeratica a 24. 5. 2006. i međunarodna tjeratica, sudi mu se u odsutnosti

Drugooptuženi Zoran Obradović, rođen 1965. u Donjoj Bačugi s prebivalištem u Donjoj Bačugi 1, državljanin Hrvatske i Srbije, nalazi se u pritvoru Županijskog zatvora u Sisku

Vijeće za ratne zločine:

Danko Kovač, Predsjednik Vijeća

Ljubica Rendulić Holzer, članica Vijeća

Višnja Vukić, članica Vijeća

Zastupnik optužnice:

Miljenko Ugarković, zamjenik županijskog državnog odvjetnika

Branitelji:

Saša Kelava, odvjetnik iz Petrinje – branitelj 1. opt. Janka Banovića

Josip Sladić, odvjetnik iz Siska – branitelj 2. opt. Zorana Obradovića

Žrtve - ubijeni:

Ivan Stanić i Slavko Matković

Promatrači:

Goran Miletić, Documenta, Zagreb

Tanja Šijan, Hrvatski helsinški odbor (HHO)

Suđenje još prate predstavnici OSCE-a u Hrvatskoj, mediji, te članovi obitelji optuženog Zorana Obradovića.

Izvještaji s rasprava

15. svibnja 2007. g. – čitanje optužnice, očitovanje o krivnji, dokazni postupak

Izvještaj: Tanja Šijan (HHO)

Na glavnu raspravu nije pristupio prvooptuženi Janko Banović. Drugooptuženi Zoran Obradović doveden je iz pritvora Županijskog zatvora u Sisku.

Predsjednik sudskog Vijeća je konstatirao prisutnost optuženog Zorana Obradovića, zastupnika optužbe, branitelja, pozvanih svjedoka, te ostalih osoba u raspravnoj dvorani.

Rješenje o suđenju u odsutnosti

Predsjednik Vijeća donosi rješenje da će se prvooptuženom Janku Banoviću, temeljem čl. 305. st. 5. ZKP-a suditi u odsutnosti, uz obrazloženje da je optuženik nedostupan i u bijegu, a da je drugooptuženik u pritvoru. Kako se većina dokaza odnosi na obojicu optuženika, iz razloga neekonomičnosti vođenja odvojenih postupaka, odlučio je da se prvooptuženiku sudi u odsutnosti.

Branitelj optuženoga Obradovića, odvjetnik Josip Sladić, tražio je pisani otpravak tog rješenja obzirom na činjenični opis iz optužnice u kojem nije razgraničeno koji od optuženika je što počinio, pa smatra neoportunim voditi raspravu u odsutnosti prvooptuženoga, ali i da je nesvrshodno razdvajati postupke.

Vijeće je riješilo kako eventualna žalba na rješenje o provođenju postupka u odsutnosti prvooptuženoga ne odlaže provedbu istoga jer je rješenje donijeto u skladu s mišljenjem i prijedlogom tužitelja – državnog odvjetnika. Vijeće donosi rješenje da se glavna rasprava održi.

Čitanje optužnice i očitovanje o krivnji

Zamjenik državnog odvjetnika čita optužnicu.

Drugooptuženi Obradović Zoran, njegov branitelj, i branitelj prvooptuženoga Janka Banovića su izjavili da su optužnicu razumjeli. Opt. Obradović je upozoren u smislu čl. 4. i 5. ZKP-a.

Prijedlozi za dokazni postupak

Zamjenik državnog odvjetnika nema drugih prijedloga osim onih navedenih u optužnici.

Branitelj prvooptuženika nema dokaznih prijedloga i ne protivi se prijedlozima državnog odvjetnika.

Branitelj drugooptuženika ne protivi se izvođenju dokaznih prijedloga predloženih od strane državnog odvjetnika, ali ističe da mu je neshvatljivo da nije predloženo svjedočenje svjedokinja Marije Vilus i Ane Pešut na čijim iskazima državni odvjetnik temelji optužnicu. Predlaže da se o okolnosti alibija opt. Obradovića sasluša svjedoke koji se nalaze u Srbiji a već ih je predlagao u istrazi: Đuru Đukića, Stojana Obradovića (brat optuženika), Nikolu i Stevana Obradovića, te Milana Jakovovića.

Zamjenik ŽDO-a naknadno predlaže svjedokinje Mariju Vilus i Anu Pešut, branitelji se tom dokaznom prijedlogu ne protive, ali smatraju neekonomičnim to što državni odvjetnik taj prijedlog iznosi tek sada. Branitelj opt. Obradovića smatra nesvrshodnim izvoditi bilo kakve drugedokaze dok se ne ispitaju te dvije ključne svjedokinje na čijim iskazima državni odvjetnik zasniva optužnicu.

Odluka Vijeća

Vijeće je usvojilo prijedlog o saslušanju Ane Pešut i Marije Vilus. O svjedocima koje je predložio branitelj opt. Obradovića biti će odlučeno naknadno.

Dokazni postupak

Svjedočenje svjedoka Stanka Obradovića

Svjedok Stanko Obradović ostao je kod iskaza datog u istrazi, a na pitanja svoga branitelja odgovara da se njegove spoznaje o napadu na Petrinju temelje na pričama drugih, te da u tim pričama nije čuo da je Zoran Obradović bio učesnik napada na grad jer je vojarna „Vasilj Gačeša“ na drugoj strani od Cepeliša.

Svjedočenje svjedoka Milana Svilokosa

Svjedok Milan Svilokos ostaje kod iskaza datog u istrazi, a na pitanje Predsjednika Vijeća odgovara da su postojale seoske straže u njegovom selu Donja Bačuga u kojima su stražarili stariji ljudi i invalidi. On je bio najmlađi u seoskim stražama u svom selu. Ne zna je li u stražama bio i opt. Zoran Obradović jer je Zoran bio vojni obveznik.

Opt. Janko Banović mu je bio poznat jer je iz njegovog sela. Nije ga vidio u seoskim stražama i za njega, također, pretpostavlja da je bio mobiliziran jer je bio mlad, vojno sposoban, vojni obveznik.

Svjedočenje svjedoka Milorada Turopoljca

Milorad Turopoljac je iskazao suglasno kao u istrazi nadodajući da je u rujnu 1991. bio uključen u seosku stražu u Donjoj Bačugi, naoružan puškom M-48, da je opt. Banović Janko bio jedan od komandira. Komandir čete na Cepelišu je bio Mićo Čorković zvani „112“. Svjedok zna da je 21. rujna 1991. opt. Banović bio u Petrinji jer su se svi koji su bili na položaju na Cepelišu 20. rujna navečer vratili kući te su 21. rujna bili kod kuće u Petrinji.

Svjedočenje svjedoka Dušana Sljepčevića

Dušan Sljepčević iskazivao je suglasno kao u istrazi. Ne zna gdje je bio 21. rujna 1991. niti on sam, a niti optuženici.

Svjedočenje svjedoka Đorđa Jekića

Đorđe Jekić iskazivao je suglasno kao u istrazi. Čuo je iz pričanja drugih da se još na Cepelišu tražilo ima li dobrovoljaca koji bi išli na čišćenje i u vojsku, ali njega nisu o tome pitali.

Iz Donje Bačuge je pokupljeno 15-20 ljudi, odnosno svi koji su bili vojni obveznici, pa tako i opt. Obradović Zoran. Predsjednik Vijeća upozorava svjedoka da je u istrazi naveo da među tim ljudima nije bio ni opt. Banović niti opt. Obradović.

Na daljnja pitanja Predsjednika Vijeća svjedok odgovara da je opt. Obradovića vidio na kamionu, a na Cepelišu su bili raspoređeni po rovovima te ga tu više nije vidio. Ne sjeća se je li tom zgodom na kamionu bio i opt. Banović, samo može pretpostaviti da jest jer je opt. bio vojni obveznik.

Svjedočenje svjedoka Milana Obradovića

Milan Obradović iskazuje suglasno kao u istrazi. Ne zna zašto su bili pozvani i išli ka Kožari(!) u Petrinji. Nije bilo nikakvih borbenih djelovanja svjedokove jedinice dok je bio kod Kožare. Ne sjeća se gdje je bio 21. rujna 1991.

Svjedok potvrđuje da su opt. Banović i opt. Obradović bili na položaju Cepelišu, ali da ih nije vidio nakon razvrstavanja po rovovima. Ne sjeća se kako su se vratili, također se ne sjeća jesu li na Cepelišu bili uniformirani ili u civilu i čime su bili naoružani.

Tijekom ispitivanja svjedoka od strane Predsjednika Vijeća branitelj opt.Obradovića, odvjetnik Josip Sladić, je u više navrata upadicama i komentarima ometao ispitivanje zbog čega ga je Predsjednik Vijeća upozoravao. Također, upozorio je opt. Obradovića da će, u slučaju da se na sljedećoj raspravi ponovi takvo ponašanje njegovog odvjetnika, njegov odvjetnik biti udaljen iz sudnice a optuženomu će biti postavljen branitelj po službenoj dužnosti, ukoliko sam ne angažira drugog odvjetnika.

Dokazni prijedlozi:

Zamjenik ŽDO-a predlaže ispitivanje svjedoka Nikole Vilusa.

Branitelj opt. Obradovića predlaže da se saslušaju svjedoci iz Srbije predloženi 28.veljače 2007. s time da mu Sud dopusti da ih on pozove kako bi se izbjeglo sporo pozivanje diplomatskim putem.

Odluka Vijeća

Vijeće rješava da se usvajaju iznijeti prijedlozi.

Vijeće rješava da se temeljem čl. 102. st. 1. t. 1. produžava pritvor opt. Zoranu Obradoviću.

Zapažanje promatrača

Zamjenik državnog odvjetnika Miljenko Ugarković nije niti u dokaznim prijedlozima u optužnici, a ni na glavnoj raspravi, dok ga na to nisu upozorili branitelji, predložio ispitivanje svjedokinja Marije Vilus i Ane Pešut iako se na njihovim iskazima temelji optužica. Svjedoci predloženi od Odvjetništva nemaju saznanja o inkriminiranom događaju..

Tijekom cijele rasprave je vladala napetost u sudnici izazvana neprestanim upadicama i primjedbama branitelja optuženoga Obradovića, odvjetnika Josipa Sladića, te višekratnim upozorenjima koje mu je Predsjednik Vijeća upućivao.

Branitelji su davali primjedbe da Predsjednik sudskog Vijeća postavlja pitanja svjedocima u odnosu na vremenski period i događaje koji nemaju direktne veze s inkriminacijom.

15. lipanj 2007. g. – nastavak dokaznog postupka

Postupak prate: Goran Miletić, Documenta i Alice Beauheim, Documenta

Postupak još prate: predstavnice OSCE-ovog ureda u Sisku Martina Malović Brnić i Ljiljana Križanić; Nevenka Obradović, supruga opt Obradovića, Stanko Obradović, stric drugo optuženika, Mirko Obradović, sin drugooptuženika; Andrija Čorković, Danko Podgoreški, sudski pripravnik; Jana Stanić, majka oštećenog; Siniša Pešut, sin svjedokinje Ane Pešut.

Prije početka glavne rasprave, svjedokinjama Ani Pešut i Mariji Vilus je pozlilo, počele su se tresti i jecati kad su vidjele opt. Zorana Obradovića. Svjedokinja Marija Vilus je pala u nesvijest te je kolima hitne pomoći prebačena u ambulantu.

Svjedokinji Ani Pešut je bilo bolje po ulasku u klimatiziranu sudnicu i nakon uzimanja sredstva za smirenje. Molila je da prva svjedoči i da se njezin iskaz uzme u odsutnosti opt. Obradovića, ali se predomislila i odlučila da se « treba suočiti sa optuženim i pogledati ga u oči».

Ponašanje branitelja optuženog Obradovića, odvjetnika Josipa Sladića.

Odvjetnik Josip Sladić je prije početka glavne rasprave uzrujano verbalno napao Predsjednika Vijeća da ne poznaje Zakon o kaznenom postupku (ZKP), odnosno da se svjedoci ne mogu ispitati u ovakvom stanju te da će tražiti izuzeće cijelog Vijeća i Predsjednika Suda. Nakon nekoliko dodatnih upadica i daljnjeg nepokoravanja nalogima Vijeća, odvjetnik Sladić je kažnjen novčanom kaznom u iznosu od 10.000,00 kuna.

Predsjednik Vijeća je potom uputio oštećenu Janu Stanić, majku ubijenog Ivana Stanića, na prava koja posjeduje u svojstvu oštećene, a u smislu čl. 54. i čl.55 ZKP-a.

Protivljenje branitelja saslušanju svjedokinje Ane Pešut

Branitelj Sladić je upozorio da je prošlo gotovo sat vremena od početka glavne rasprave a da njegov branjenik od početka nije prisutan. Isto tako se usprotivio saslušanju svjedokinje Ane Pešut jer je popila tri tablete i dobila injekciju za smirenje te stoga nije sposobna dati relevantan/vjerodostojan iskaz.

Predsjednik Vijeća je odbio prijedlog branitelja uz obrazloženje da će Vijeće po početku svjedočenja ocijeniti je li svjedokinja sposobna suvislo svjedočiti.

U pogledu nenazočnosti optuženog, Predsjednik Vijeća je ustvrdio da glavna rasprava još formalno nije ni započela jer Vijeće još nije ustvrdilo jesu li ispunjene zakonske pretpostavke za njen početak.

Zahtjev za izuzećem

Branitelj Sladić je potom zatražio izuzeće Predsjednika Vijeća, članova Vijeća i Predsjednika Županijskog suda u Sisku zbog uskraćenog prava na obranu optuženog njegovom nenazočnošću i zbog toga što će svjedokinja biti saslušana bez procjene liječnika o njezinog sposobnosti da svjedoči . Zbog svega traži da o svemu odluči neutralno Vijeće Vrhovnog suda.

Vijeće je odbacilo prijedlog uz obrazloženje da se radi o zahtjevu za otklon, a da će se o izuzeću Predsjednika Županijskog suda odlučiti naknadno.

U tom je trenutku u sudnicu ušao optuženi Zoran Obradović u pratnji pravosudnih policajaca nakon čega je upoznat sa sadržajem dosadašnjeg zapisnika.

Branitelj Sladić napušta sudnicu.

Branitelj je zamolio da iziđe iz sudnice kako bi se požalio Predsjedniku Suda na ponašanje Predsjednika Vijeća, na što je Vijeće odbilo takav zahtjev. Branitelj je pak konstatirao da će ipak izići iz sudnice, bez obzira na posljedice, te je Vijeće donijelo rješenje da se branitelj udalji iz sudnice jer je iz njegovog dosadašnjeg ponašanja razvidno da zloupotrebljava procesna prava i opstruira postupak u cilju nepotrebnog odugovlačenja. Nakon kratkog boravka izvan sudnice, branitelj se vratio.

Iz ambulante se u sudnicu vratila svjedokinja Marija Vilus i ustvrdila da je sposobna svjedočiti.

Zahtjev za izuzećem

Nakon pauze od 10 minuta branitelj Sladić je zatražio izuzeće zamjenika Županijskog državnog odvjetnika Miljenka Ugarkovića i Županijskog državnog odvjetnika Stipe Vrdoljaka jer smatra da zloupotrebljavanju procesna ovlaštenja i krše ZKP.

Vijeće je odbilo zahtjev branitelja i ponovno ga upozorilo zbog kršenja reda na glavnoj raspravi.

U nastavku se pristupilo saslušanju svjedoka.

Svjedočenje svjedokinje Ane Pešut

Svjedokinja Ana Pešut je sestra oštećenog Ivana Stanića. Optužene svjedokinja poznaje još od kraja 1970-ih. Njezin brat Ivan Stanić je radio u «Gavriloviću», na istom mjestu gdje je radio i Janko Banović.

Tijekom 1991. nalazila se u Petrinji, kada je jednom prilikom na ulici sa svojom sestrom srela dvojicu muškaraca obučenih u SMB i maskirne uniforme (optuženi Zoran Obradović i Janko Banović) koji su zamolili svjedokinju i njenu sestru da im skuhamo kavu.

U stanu su započeli razgovor o vojnim operacijama, a između ostalog i o operaciji prolaska snaga JNA kroz njihovu ulicu. Opisujući operaciju, rekli su da su ispalili tenkovsku granatu na kuću za koju su znali da se u njoj nalaze «ustaše». Iz kuće su po granatiranju istrčala petorica muškaraca od kojih su trojica otrčali u vrt u dvorište, a dvojica na ulicu gdje su zatim po riječima optuženika usmrćeni. Jedan od njih je bio i brat svjedokinje, Ivan Stanić, a drugi se zvao Slavko Matković što je svjedokinja tada rekla optuženima Zoranu Obradoviću i Janku Banoviću. Ovi su na to napustili njen stan.

Nakon tog događaja samo je jednom srela Zorana Obradovića, i to na susjednoj njivi koju je zauzeo i obrađivao zajedno s djevojkom Draženkom. Tom je prilikom Zoran Obradović dobacio njoj i njenoj sestri: «kada će te ustaše već jednom otići odavde». Janka Banovića je srela tijekom 1992. kada joj je ispred ulaza u njenu zgradu prišao i ispričao se za to što se desilo sa njenim bratom.

O smrti svoga brata svjedokinja je saznala 23. rujna 1991, tri dana nakon usmrćenja, a tijelo je ekshumirano 1996. Prepoznavanje je vršeno na Zavodu za sudsku medicinu i kriminalistiku u Zagrebu a brata je prepoznala po majici, natikačama, riflama i remenu.

Svjedokinja je pojasnila da bratovu smrt nije prijavila, iako je znala počinitelje, jer im je kao Hrvatima do 1995. bilo jako teško živjeti u Petrinji, a nakon 1995. još teže jer su bili percipirani kao simpatizeri Srba. Tek je nakon 1998. počela govoriti što se točno desilo. Nakon 1998. godine, također, nije podnijela kaznenu prijavu jer se bojala za muža i šogora koji su ostali u Srbiji.

Prepoznavanje optuženoga Obradovića

Svjedokinja je prepoznala Zorana Obradovića kao osobu koja je došla u stan i hvalila se da joj je usmrtila brata ne znajući da je o njemu riječ.

Svjedočenje svjedokinje Marije Vilus

Svjedokinja Marija Vilus je bila zajedno sa sestrom u stanu kada su okrivljeni rekli da su do smrti «iscipelarili» njenog brata Ivana Stanića i Slavka Matkovića.

Bratovo tijelo su našli njezin otac i suprug Nikola Vilus koji su ga i zakopali u vrtu njenih roditelja. Tijelo Slavka Matkovića nisu dirali.

Zorana Obradovića je poslije sretala u nekoliko navrata jer je on zauzeo njivu pored njive njezine majke. Jednom je prilikom tijekom 1993. radila u vrtu zajedno sa sestrom kada je vidjela Zorana Obradovića koji je bio u društvu svoje djevojke Draženke. Doviknuo je: «Do kada će te ustaše ovdje ostati!?».

Do 1995. svjedokinja je boravila u Petrinji, nakon čega je njezin brat ekshumiran. Tijelo mrtvog brata je bilo zamotano u najlon i tkaninu.

Sjedokinja je pojasnila da je njihov otac o ubojstvu brata dao iskaz UNPROFOR-u u Sisku.

Prigovor branitelja

Branitelj je u cijelosti prigovorio iskazu svjedokinje da je neistinit jer je suprotan rečenome u istrazi i suprotan prethodno ispitanom svjedoku.

Svjedočenje svjedoka Nikole Vilusa

Svjedok Nikola Vilus našao je tijelo Ivana Stanića prekriveno dekom ispred trgovine Evice Čučković, a 50-ak metara dalje se nalazilo tijelo Slavka Matkovića. Smatra da to nije bilo mjesto gdje je Ivan Stanić usmrćen jer nigdje u blizini nije bilo krvi. Isto je mislio i njegov tast Pavao Stanić. Zajedno su zakopali tijelo u vrtu kuće Pavla Stanića.

Svjedočenje svjedoka Stojana Obradovića

Svjedok Stojan Obradović je brat opt. Obradovića. Izjavljuje da se u vrijeme inkriminiranog događaja nalazio zajedno sa bratom i optuženim Banovićem na položaju u selu Cepeliš gdje se nalazila linija razgraničenja. Bili su razmješteni u vodovima. Dovedeni su jednim kamionom dana 21. rujna 1991. iz sela Donja Bačuga. S njim u vodu su se nalazili brat Zoran, Nikola Obradović, Stevo Obradović, Đuro Đukić, Stevo Đukić, Nikola Đukić, Pero Đukić, Stanko Obradović i Vaso Obradović. Ostalih se svjedok nije mogao sjetiti, a vod je brojao oko 12 ljudi. Zapovjednik voda je bio Janko Banović.

Svjedočenje svjedoka Nikole Obradovića

Svjedok Nikola Obradović poznaje obojicu optuženih jer su njegovi suseljeni. Dana 21. rujna 1991. bili su upućeni na položaj u selo Cepeliš kod Petrinje. Tog se dana iz pravca Petrinje čulo granatiranje. Od pripadnika svoga voda nabrojao je njih 6-ero uključujući i okrivljenike.

Novi dokazni prijedlozi

Zamjenik ŽDO-a i branitelj optuženog nisu imali daljnjih dokaznih prijedloga osim čitanja i uvida u predloženo točkom 3. optužnice.

Branitelj optuženog Obradovića je inzistirao da se neposredno ispita sudskoga vještaka dr. Stevu Kovačevića o vrsti i mehanizmu nastanka povreda, a uz predočenje iskaza Nikole Vilusa. Smatra da, s obzirom na iskaz Nikole Vilusa, ozljede nisu mogle nastati kako to optužba tvrdi u optužnici («cipelarenjem»).

Svjedoci Đuro Đukić i Stevan Obradović nisu mogli doći na današnju raspravu zbog nedostatka putnih isprava pa predlaže da se izjave dane pred istražnim sucem u Novom Sadu pročitaju.

Zatražio je i ukidanje pritvora protiv opt. Obradovića jer su svi svjedoci ispitani, a opasnost da bi mogao pobjeći može se postići oduzimanjem putnih isprava i uzimanjem jamstva hipotekom na kuću.

Zamjenik ŽDO-a se usprotivio prijedlozima za ispitivanjem stalnog sudskog vještaka dr. Steve Kovačevića i ukidanjem pritvora.

Odluka Vijeća o novim dokaznim prijedlozima.

Neposredno će biti ispitani stalni sudski vještak dr. Stevo Kovačević i pozvan i ispitan dr. Milovan Kubat koji je vršio pregled posmrtnih ostataka Ivana Stanića.

Odbijen je prijedlog da budu čitane zabilješke o izjavama Đure Đukića i Stevana Obradovića jer izjave nisu bile ovjerene pred Općinskim sudom u Novom Sadu te stoga u skladu sa odredbama ZKP-a ne mogu predstavljati dokaz u ovom postupku. Navedeni svjedoci neće biti ispitani jer, s obzirom na nedostatak putnih isprava, neće u dogledno vrijeme moći biti pozvani na sud.

Odbijen je prijedlog za ukidanjem pritvora protiv opt. Zorana Obradovića jer pritvor nije određen radi sprječavanja njegova eventualnoga utjecaja na svjedoke već zbog bojazni od bijega.

Zapažanje promatrača:

Današnja glavna rasprava je ukazala na nespremnost institucija za podršku svjedocima u suđenjima za teška kaznena djela. Svrha postojanja Odjela za podršku svjedocima i sudionicima za kaznena djela ratnih zločina pri Ministarstvu pravosuđa jest podrška žrtvama i svjedocima prije i tijekom svjedočenja na sudu što svjedokinje Ana Pešut i Marija Vilus nisu dobile, iako su se tom Odjelu javile.

Branitelj Sladić se po kažnjavanju novčanom kaznom u iznosu od 10.000,00 kuna nakratko smirio, međutim, nedugo zatim izišao je iz sudnice pod izlikom da ide na WC i prišao u hodniku svjedokinji optužbe Mariji Vilus te razgovarao s njom i sa ostalim svjedocima u hodniku prije svjedočenja. Njegovi konstantni upadi u riječ Predsjedniku Vijeća, iako na početku sankcionirani, štete njegovoj stranci i opstruiraju cijeli postupak pred sudom.

Zamjenik ŽDO-a Miljenko Ugarković je tijekom glavne rasprave zapalio cigaretu u sudnici koju je ugasio ispod stolice na što predsjednik Vijeća nije reagirao.

13. srpnja 2007. g. – nastavak dokaznog postupka saslušanjem vještaka

Postupak prati i izvještava: Goran Miletić, Documenta

Raspravu su još pratili: Veselinka Kastratović i Katarina Kruhonja, Centar za mir, nenasilje i ljudska prava Osijek; predstavnica OESCE-ovog ureda u Sisku Ljiljana Križanić; Nevenka Obradović, supruga 2. opt., Mirko Obradović, sin 2. opt., Miroslav Obradović, brat 2. op., Maca Obradović, majka 2. opt.

Sudski vještak-patolog, dr. Milovan Kubat, je opravdao izostanak s rasprave.

Iskaz vještaka - patologa dr. Steve Kovačevića

Dr. Stevo Kovačević je vještačio o okolnosti mehanizma stradavanja oštećenog Ivana Stanića. Svoje nalaz i mišljenje vještak je dao na temelju podatka iz zapisnika o vanjskom pregledu tijela, sačinjenog na Zavodu za sudsku medicinu i kriminalistiku u Zagrebu od 01.04.2007., u kojem

stoji da je glava odvojena od tijela na kojem se našlo još mekog tkiva te da je lijeva ruka u visini lopatice odvojena od tijela a nadlaktica prelomljena kao da je amputirana.

U vrijeme pregleda tijela žrtve bile su na njemu izražene truležne promjene. Vještak je naveo da odvojenost dijelova tijela može biti posljedica truležnih pojava, stoga iz toga nalaza ne može donositi druge zaključke. Ozljede na kostima nadlaktice s amputacijom upućuju na udarce čvrstim predmetom sa sječivom osjetne težine – značajke koje su po opisu najbliže sjekiri. Stoga isključuje da bi takva povreda mogla biti nanesena udarcima druge osobe, bilo kojim dijelovima tijela (rukama ili nogama), kao što to stoji u činjeničnom opisu optužnice, kao niti djelovanjem granate, krhotina ili metka.

Prijedlog tužitelja

Zamjenik ŽDO-a je predložio neposredno ispitivanje dr. Milovana Kubata, koji je vršio vanjski pregled tijela, o utvrđivanju mehanizma nastanka povreda a u svrhu izbjegavanja eventualne ekshumacije tijela.

Branitelj prvookrivljenog se pridružio prijedlogu za ispitivanjem vještaka dr. Kubata. Branitelj drugookrivljenog se usprotivio tom prijedlogu jer smatra da se činjenično stanje u odnosu na opis djela u dovoljnoj mjeri razjasnilo.

Odluka Vijeća

Vijeće je donijelo rješenje da se pozove i neposredno ispita sudski vještak dr. Milovan Kubat radi davanja preciznijeg opisa povrede oštećenoga. Ukoliko dr. Kubat ne bi dao precizniji nalaz, naknadno će se odlučiti o potrebi izvođenja ekshumacije.

Zapažanje promatrača

Današnje mišljenje stalnog sudskog vještaka – patologa, dr. Steve Kovačevića, upućuje na drugačiji način nastanka povrede pokojnog Ivana Stanića, nego što je to navedeno u činjeničnom opisu optužnice, a kako bi se izbjegla ekshumacija tijela odlučeno je da se dodatno pozove i ispita dr. Milovan Kubat.

21. kolovoz 2007. g - saslušanje sudskog vještaka-patologa

Izvještaj: Goran Miletić, monitor Documente.

Raspravu su također pratili Robert Adrić i Mladen Stojanović iz Centra za mir, nenasilje i ljudska prava iz Osijeka, Ljiljana Križanić, Martina Malović Brnić i Branislav Solović iz OSCE-ovog ureda iz Siska, rodbina optuženog.

Za današnje je ročište zakazano vještačenje sudskog vještaka sudske medicine dr. Milovana Kubata koji je vršio identifikaciju tijela. Umjesto dr. Kubata koji je opravdao izostanak, pristupio je dr. Josip Čadež koji je bio u timu koji je obavljao vanjski pregled tijela.

Prigovor branitelja

Branitelj drugooptuženog se usprotivio saslušanju pristiglog sudskog vještaka jer se na današnje ročište nije odazvao branitelj prvooptuženog te je na taj način obrani onemogućeno aktivno sudjelovanje u postupku.

Odluka Vijeća

Vijeće je donijelo Rješenje kojim se današnja glavna rasprava odgađa.

Vijeće je donijelo odluku da se vještak sudske medicine sasluša izvanraspravno.

Prigovor branitelja

Branitelj drugooptuženog je ponovno prigovorio izvaraspravnom saslušanju vještaka uz obrazloženje da on suglasnost uskraćuje a drugi branitelj nije prisutan a bez suglasnosti stranaka se vještak ne može saslušati van glavne rasprave.

Vijeće je unatoč protivljenju branitelja odlučilo ispitati sudskog vještaka.

Izvanraspravno iskazivanje vještaka dr. Josipa Čadež

Dr. Josip Čadež priložio u spis 6 fotografija oštećenih napravljenih prilikom identifikacije.

Nakon što je proučio zapisnik o vanjskom pregledu tijela oštećenog Ivana Stanića te nalaz i mišljenje vještaka-patologa dr. Steve Kovačevića, dr. Čadež nije imao preciznijih saznanja o ozljedama Ivana Stanića.

Dokazni prijedlozi

ŽDO i branitelj su predložili ekshumaciju tijela pokojnog Ivan Stanića.

ŽDO je najavio i izmjenu u činjeničnom opisu optužnog akta do slijedeće glavne rasprave.

Izmjena optužnice

ŽDO je odustao od prijedloga za ekshumacijom tijela te odmah pročitao izmijenjenu optužnicu u kojoj sada umjesto riječi ...“fizički ih napali“...stoji ...“ ,sa sada većim brojem neidentificiranih pripadnika paravojnih formacija, na, za sada neutvrđen način, usmrtili Ivana Stanića i Slavka Matkovića“...Zakonski opis i pravna kvalifikacija kaznenog djela je ostala ista.

Odluka Vijeća

Vijeće je donijelo rješenje kojim će o eventualnoj potrebi za vršenjem ekshumacije biti odlučeno na idućoj glavnoj raspravi.

Iduća glavna rasprava će biti održana **31. kolovoza 2007. sa početkom u 9,00 sati.**

Zapažanje monitora

Branitelj drugooptuženog i dalje ometa red u sudnici čestim upadicama Predsjedniku Vijeća, koji pak smireno upozorava branitelja na pristojno ponašanje.

Razlog zašto je Vijeće odlučilo ispitati sudskog vještaka izvanraspravo unatoč odsutnosti branitelja prvooptuženog vjerojatno leži u načelu ekonomičnosti čime se otklanja daljnje odugovlačenje postupka. Međutim Vijeće ovim rješenjem nije postupilo u skladu sa čl. 322 st.4 u kojem stoji da je moguće izvanraspravno saslušanje svjedoka ili vještaka ukoliko se stranke ne protive takvom rješenju.

31. kolovoza 2007. g - završetak dokaznog postupka, završne riječi, objava presude

S rasprave izvještaja Goran Miletić, monitor Documente.

Raspravu su također pratili Ljiljana Križanić i, Martina Malović Brnić iz OSCE-ovog ureda iz Siska, rodbina optuženog.

Na današnjoj raspravi je branitelj Josipa Sladića zamjenio Davor Škugor, odvjetnik iz Siska.

Uvid u materijalne dokaze

Vijeće je na početku glavne rasprave izvršilo uvid i pročitalo slijedeće dokumente spisa predmeta:

- iskaz vještaka dr. Josipa Čadeža danog 21. kolovoza 2007.g.
- zapisnik o ekshumaciji od 1.4.1996. provedenoj 29. 03. 1996.g.
- službena zabilješka o položaju snaga tzv. SAO Krajine u selu Donja Bačuga
- preslike fotografija na kojima je naznačeno da se radi o Obradović Zoranu i Banović Janku
- Zapisnik od 1.04. 1996.g. o pregledu posmrtnih ostataka i identifikaciji Stanić Ivana sačinjenih od dr. Milovana Kubata na Zavodu za sudsku medicinu i kriminalistiku u Zagrebu
- obavijest Zavoda za medicinu i sudsku kriminalistiku Zagreb o identifikacijama
- obavijest o uhićenju Obradović Zorana po međunarodnoj tjeratici
- uvid u dokumentaciju očevida

Dokazni prijedlog obrane

Branitelj drugooptuženog je ponovio prijedlog za provođenje ekshumacije.

Odluka Vijeća

Vijeće je odbilo prijedlog obrane za provođenje ekshumaciju uz obrazloženje da po izmijenjenom činjeničnom opisu optužnice razlog usmrćenja više nije odlučna činjenica.

Obrana drugooptuženoga Zorana Obradovića

Optuženi Obradović smatra da optužnica koja se odnosi na njega nije istinita jer se on toga dana nije nalazio u Petrinji.

Prije rata je radio u tvornici «Gavrilović» na odjelu konzerviranja. U Petrinju preselio u jesen 1993. kada mu je mlađi brat krenuo u gimnaziju. Živjeli su u stanu koji im je dodijeljen od tadašnje općine.

Od oštećenih poznaje samo Vilus Mariju, koja je radila u tvornici «Gavrilović» u odjelu gotovih jela. Ne može se sjetiti da bi sa bilo kojom od oštećenih razgovarao tijekom 1991. nadalje, nikada s njima nije razgovarao o pogibelji Stanić Ivana. Smatra da su iskazi Pešut Ane i Vilus Marije u odnosu na njega potpuna laž te da je cijeli postupak protiv njega namještaljka. Također mu nije jasno zašto se tek 2004. pokrenulo pitanje smrti Ivana Stanića.

Optuženoga Janka Banovića poznaje od kada su zajedno držali stražu na položaju kod „Kožare“. Nikada se s njim nije nalazio u predjelu grada koji se zove „Sajmište“ a, kamoli, tamo ubio nekoga.

Dokazni je postupak dovršen.

Završni govor zamjenika Županijskog državnog odvjetnika Miljenka Ugarkovića

Optužba i dalje smatra da su optuženi počinili kazneno djelo koje im se stavlja na teret izmijenjenom optužnicom od 21. kolovoza 2007.

Optužba tvrdi da je nesporno je utvrđeno da su dana 21. rujna 1991. smrtno stradali Ivan Stanić i Slavko Matković te da su optuženi bili pripadnici vojske tzv. SAO Krajine.

Potvrdu za svoje tvrdnje optužba nalazi u cijelosti u iskazima saslušanih svjedoka Ane Pešut i Marije Vilus koje su izjavile kako su u kuću na kavu primile optužene, a koji su ima tada ispričali kako su «sredili» njihovog brata ne znajući pritom o kojoj se osobi radi.

Ubojstvo Ivana Stanića i Slavka Matkovića je počinjeno u vrijeme prvog napada na Petrinju, koja je pala u ruke vojske tzv. SAO Krajine. Optuženi su se inkriminirane zgrade nalazili iza tenkova te su obavljali funkciju čišćenja grada na način da su likvidirali sve osobe hrvatske nacionalnosti koje su im se našli na putu.

Optužba smatra da alibi okrivljenog da se spornog dana nije nalazio u Petrinji nema svog utemeljenja u iskazima suseljana jer i da se okrivljeni nalazio u selu Cepeliš neko vrijeme, svi fizički sposobnije osobe su došle u pomoć u Petrinju tijekom napada. Cilj tog djelovanja je prema ZDO nepriznavanja državnih tijela RH, zauzimanja Petrinje i etničko čišćenje grada kako bi se mogla uspostaviti vlast tzv. SAO Krajine.

Optužba predlaže osuđujuću presudu i ne smatra da postoje olakotne okolnosti za počinitelja jer su ničim izazvani konkretne zgrade usmrtili svoje dojučerašnje poznanike te su prilikom izvršenja kaznenog djela ispoljili posebnu upornost i bezobzirnost o čemu je posebno vidljivo iz prethodnih navoda. Optužba predlaže maksimalnu kaznu predviđenu OKZRH.

Iznošenje obrane branitelja prvooptuženoga Janka Banovića

Branitelj prvooptuženog Janka Banovića nije detaljno analizirao činjenični i pravni supstrat izmijenjene optužnice koji se stavlja na teret prvooptuženom jer će to učiniti branitelj drugooptuženog. Istaknuo je da se nada da će u slučaju uhićenje njegov branjenik imati pravo na fer i pošteno suđenje. Analizirajući pak dosadašnji tijek postupka ustvrdio je da ne postoji čak niti zatvoreni skup indicija, niti jedan validan materijalan dokaz da je prvookrivljeni bio na kritičnom mjestu. Slijedom rečenog iskazao je kako smatra da optužbu treba odbiti u skladu s načelom in dubio pro reo, odnosno u nedostatku dokaza osloboditi njegovog branjenika od optužbe.

Iznošenje obrane branitelja drugooptuženoga Zorana Obradovića

Obrana drugooptuženog Zorana Obradovića smatra da nije dokazano da je optuženi počinio djelo koje mu se stavlja na teret u izmijenjenoj optužnici. Prije svega, obrana je istaknula da izmijenjena optužnica nije adekvatna i podobna jer ne sadrži opis radnje počinjenja kaznenog djela. Ovaj nedostatak onemogućava, ili i najmanju ruku umanjuje, ostvarenje prava na obranu kao temeljnog ustavnog prava.

Obrana smatra da je u ovom postupku jedino kao činjenica utvrđeno da su Zoran Obradović i Janko Banović bili pripadnici formacija tzv. SAO Krajine te da su osobe Ivan Stanić i Slavko Matković zaista mrtvi.

Tko je usmrtio Ivana Stanića i Slavka Matkovića, i na koji je način to učinjeno, u ovom postupku, prema obrani, nije utvrđeno. Branitelj smatra da se optužnica temelji na iskazima svjedokinja Marije Vilus i Ane Pešut, a čiji pak iskazi nisu dostatni za zaključak o krivnji branjenika. Iz iskaza svjedokinja da ne proizlazi da bi okrivljeni tim svjedokinjama tvrdili da su konkretne zgrade ubili oštećene. U svojim iskazima svjedokinje se služe izazima: „Iscepelari smo dvojicu ustaša“ te koriste zamjenice „mi“ i „oni“. Osim iskaza ovih svjedokinja nije zanemarivo niti kazivanje Evice Čučković koja je vlasnica kuće u čijoj su neposrednoj blizini nađeni pokojni. Radi se o kući koja je stradala od posljedice granatiranja pa je velika mogućnost da je i smrt

Ivana Stanića i Slavka Matkovića rezultat tog granatiranja. Da je to moguće potvrđuje nalaz i mišljenje saslušanih sudskih vještaka koji nisu isključili takvu mogućnost.

Slijedom navedenog obrana je ustvrdila kako u ovom postupku nije dokazana niti jedna odlučna činjenica, pa u tom smislu niti krivnja branjenika te predlaže oslobađanja od kaznene odgovornosti i ukidanje pritvora.

Drugooptuženi je prihvatio završnu riječ i prijedloge svog branitelja te se pridružio istima i naglasio da nikako ne može prihvatiti što mu tužiteljstvo stavlja na teret. Ne osjeća se krivim i smatra da mu je nanesena velika nepravda.

Glavna je rasprava završena.

Vijeće se povuklo na vijećanje i glasanje.

Presuda

Vijeće je nakon sat vremena donijelo slijedeću presudu:

Prvooptuženi Janko Banović i drugooptuženi Zoran Obradović proglašeni su krivima za djelo koje im se stavlja na teret te se oboje osuđuju na kaznu zatvora u trajanju od 7 godina.

Obrazloženje presude

U kratkom obrazloženju Predsjednik Vijeća je ustvrdio kako je sud poklonio vjeru iskazima svjedokinja Ane Pešut i Marije Vilus prema kojima su se optuženi hvalili da su ubili njihovog brata, iako optuženi to svojstvo nisu odmah znali. Pet svjedoka je ustvrdilo da se Zoran Obradović nije nalazio na položajima u Cepelišu. Troje svjedoka koji su tvrdili da se nalazio u Cepelišu su u srodstvu ili prijateljskom odnosu sa optuženim. S obzirom na element sudioništva s ostalim pripadnicima vojske tzv. SAO Krajine i protok vremena od počinjenja kaznenog djela, sud je ustvrdio da kazna zatvora u trajanju od 7 godina u potpunosti djeluje preventivno. Predsjednik Vijeća je ustvrdio da će odluku naknadno opširnije obrazložiti u pisanoj formi.

Zapažanje monitora:

Branitelj drugooptuženog nije se pojavio na kraju glavne rasprave, već je poslao zamjenu.

Odluku o ekshumaciji Vijeće nije donijelo kako je to najavilo na zadnjem ročištu, već je to učinilo na ponovni prijedlog branitelja odbivši ga rješenjem.

Završna riječ zamjenika Županijskog državnog odvjetnika pred kraj je bila prekinuta od strane Predsjednika Vijeća iz razloga što je ŽDO kao motiv kaznenog djela spominjao Memorandum srpske akademija znanosti i umjetnosti te Miloševićevu ideju Velike Srbije, smatrajući kako je optuženi bio indoktriniran tim idejama.

Optuženi je tijekom završne riječi briznuo u plač te ponovno nakon objave presude.

Obitelj optuženog je također vrlo burno i emocionalno reagirala na presudu.